

INTERNATIONAL WEEKLY

№4 01.04.2025- 30.04.2025

Теми:

- Україна – ЄС
- Зовнішня та безпекова політика України
- Перебіг російсько-української війни

■ УКРАЇНА - ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ

Аналіз теми тижня: Чи зможе Європа допомогти Україні досягти справедливості миру? _____ 3

Інші події в ЄС _____ 8

■ ЗОВНІШНЯ ТА БЕЗПЕКОВА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ

Аналіз теми тижня: Пропозиція Трампа про припинення війни як "аншлюз" України: без територій, без гарантій безпеки і без справедливості та тривалого миру _____ 10

Двосторонні відносини _____ 14

Туреччина _____ 14

США _____ 14

Мозамбік _____ 15

Молдова _____ 15

Франція _____ 15

■ ПЕРЕБІГ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

Зміни на фронті _____ 16

Військова допомога _____ 17

Росія: внутрішні та зовнішні виклики _____ 18

- **АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ:** Чи зможе Європа допомогти Україні досягти справедливого миру?

Фото:Х

Навесні Президент Франції Еммануель Макрон оголосив про ініціативу щодо можливого розгортання в Україні "сил стримування". Отож, найближчим часом до України мала вирушити спільна делегація Франції та Великої Британії для обговорення цієї пропозиції. За словами Макрона, ці сили можуть бути розміщені у разі припинення бойових дій з Росією, і це є спільною ініціативою Парижа та Лондона, яку підтримує Україна. Після саміту "коаліції охочих" у Парижі він зазначив, що хоча повної згоди серед союзників немає, але для реалізації ідеї одностайність не є необхідною.

Макрон уточнив, що запропонована місія не має на меті стати миротворчою силою на передовій і не повинна заміняти українську армію. До складу таких сил не обов'язково увійдуть усі партнери України, оскільки деякі країни не мають відповідних можливостей, а інші — політичної волі. **Основною метою місії є запобігання потенційній новій агресії з боку Росії.** Очікувалось, що під час візиту делегації до України буде обговорено можливі місця розміщення контингенту, а також майбутнє українських Збройних сил. Макрон наголосив на важливості того, щоб Україна зберегла потужну й добре оснащену армію.

На тлі цих заяв речниця МЗС Росії Марія Захарова звинуватила Францію та Велику Британію у підготовці військового втручання під виглядом миротворчої місії,

попередивши про ризик прямого зіткнення з НАТО. Водночас президент України Володимир Зеленський на пресконференції заявив, що Росія не має права диктувати Україні, якими мають бути її Збройні сили, й підкреслив, що всі країни, які брали участь у саміті, підтримують ідею сильної української армії. Він також наголосив, що важливо, аби й США дотримувалися цієї позиції. Зеленський зауважив, що формат запропонованих сил стримування ще не визначено, але до обговорення можуть долучитися й інші держави-партнери.

У той же час з іншого боку Європи також пролунали заяви. Виконувач обов'язків канцлера Німеччини Олаф Шольц висловив обережність щодо можливості участі своєї країни в такій місії. Він зауважив, що наразі не існує чіткого бачення того, чи буде ця ініціатива реалізована та якою буде її форма. Водночас Шольц підкреслив, що Німеччина зосереджена на підтримці української армії, а також висловився проти послаблення санкцій проти Росії, наголосивши, що і Європа, і США мають виступати з єдиною позицією.

Попри відчутність абсолютної одностайності, цей підхід країн Європи суттєво відрізняється від позиції Москви, яку частково підтримує і Вашингтон, що передбачає поступове зняття санкцій в обмін на обмежені поступки з боку Росії. Водночас у США немає можливості вирішувати ці питання одноосібно — це вже стало очевидним. **Слово Європи буде ключовим для подальших процесів.**¹

Європейський сигнал особливо важливий на тлі невдалих переговорів у Ер-Ріяді, які не лише не дали конкретних результатів щодо зменшення інтенсивності російських обстрілів, а й засвідчили неефективність американської стратегії щодо Кремля. Без активної участі Європи просування переговорного процесу з Росією виглядає складним. Згідно з домовленістю учасників саміту «коаліції охочих», за перемовинами виступатимуть Франція та Велика Британія як основні представники.

Другим важливим елементом є продовження військової підтримки Сил оборони України як у період війни, так і після її завершення, що зміцнить східний безпековий фланг Європи. Третім пунктом визначено інвестиції в український військово-промисловий комплекс та розширення співпраці з ним, зокрема шляхом обміну ліцензіями. Це дозволить налагодити виробництво дронів, ракет, артилерії та засобів протиповітряної оборони як в Україні, так і за її межами.

Також передбачається можливе розміщення європейських сил стримування поблизу стратегічно важливих об'єктів на українській території, що забезпечить можливість проведення операцій у повітряному, морському та наземному просторах. Дискусії щодо можливого миротворчого контингенту під егідою ООН чи ОБСЄ, який би вимагав погодження з боку Росії, остаточно знято з порядку денного.

На даний момент про готовність надати війська для такої місії чітко заявили лише **Франція та Велика Британія**. Участь інших європейських партнерів не виключається, однак перелік країн-учасниць і масштаби їхньої участі наразі офіційно не оголошено.

Але стагнації у цієї ініціативи не передбачено, адже найближчим часом до України мала прибути спільна делегація з Франції, Великої Британії та Німеччини. Метою візиту було обговорення практичних аспектів посилення обороноздатності України за рахунок європейської підтримки, що свідчить *про перехід ініціативи до етапу реалізації*.

При цьому важливо зберегти залучення Сполучених Штатів. Хоча участь американських військових у складі контингенту не планується, забезпечення України

¹ Париж і Лондон працюють над "силами стримування" для України. 27.03.2025.
<https://www.dw.com/uk/pariz-i-london-pracuut-nad-stvorennam-sil-strimuvanna-dla-ukraini/a-72063309>

розвідувальними даними, системами ППО/ПРО та підтримка в обслуговуванні американського озброєння залишаються критично важливими. Також **залишається відкритим питання про так звану «бекстон»-підтримку європейського контингенту — віддалену допомогу, на яку Вашингтон поки що не надав чіткої відповіді.**

Попри те, що США зараз антаганізує проукраїнську позицію, Європа не планує піддаватися. Навпаки динаміка показує, що вона рухається у бік посилення своїх позицій. Так, після перемоги на дострокових виборах до Бундестагу кандидат у канцлери ФРН **Фрідріх Мерц назвав припинення війни Росії проти України та досягнення справедливого миру одним із головних стратегічних пріоритетів нового уряду.**

На виборах перемогу здобув блок ХДС/ХСС на чолі з Мерцем. Друге місце посіла правопопулістська партія «Альтернатива для Німеччини» (АдГ), яка продемонструвала найкращий результат у своїй історії. Соціал-демократична партія Німеччини (СДПН) під проводом Олафа Шольца посіла третє місце з найгіршим результатом за останні роки. До парламенту також пройшли партія «Зелених» і Ліва партія. Натомість партії «Союз Сари Вагенкнехт» та Вільні демократи не змогли подолати п'ятивідсотковий бар'єр.

Фрідріх Мерц став канцлером, але формування уряду відбудеться після створення коаліції. Мерц висловив надію на її формування до 20 квітня. Всі основні партії, включаючи ХДС/ХСС, публічно виключили можливість співпраці з АдГ. Найбільш вірогідним сценарієм залишається коаліція ХДС із соціал-демократами та, можливо, партією «Зелених».

Щодо України, **Мерц чітко заявив, що прагне досягнення миру, але не на умовах Росії.** На його переконання, перемога України — це відновлення її територіальної цілісності, демократії та державного суверенітету, а також свобода обирати політичні та військові союзи. Він підкреслив, що Німеччина має підтримувати Україну всіма наявними засобами — дипломатичними, фінансовими, гуманітарними та військовими. Зокрема, він підтвердив готовність постачати далекобійні ракети Taugus і закликав до збільшення європейської військової допомоги.

Також Мерц ініціював переговори з СДПН щодо створення нового Оборонного фонду на суму до 200 млрд євро для посилення обороноздатності Німеччини та підтримки України. Серед розглянутих варіантів — заснування нового фонду, розширення вже існуючого на 100 млрд євро або пом'якшення бюджетних обмежень (так званого «боргового гальма»).

Крім цього, Мерц визначив ще два стратегічні пріоритети: оновлення стратегії стримування та оборони, а також підвищення здатності Німеччини до швидких дій. Він також висловив сумніви щодо надійності США як безпечного партнера, зважаючи на позицію Дональда Трампа, і наголосив на необхідності **створення незалежної європейської оборонної системи**. У цьому контексті Мерц запропонував Франції та Великобританії ініціювати **створення європейської ядерної парасольки**, яка могла б замінити гарантії безпеки з боку США.

У внутрішній політиці Мерц зосереджений на відновленні економічного зростання. У відповідь на рецесію та стагнацію останніх років він презентував план «Порядок денний 2030», що має на меті забезпечити щорічне зростання ВВП на 2%. Основні положення плану включають зниження податків для домогосподарств і бізнесу, мораторій на нові бюрократичні процедури, дерегуляцію та стимулювання інвестицій у технології, інфраструктуру й освіту.

Тобто до цього вельми поміркована і нерішуча Німеччина прокидається від літургичного сну на користь сильної єдиної Європи. Трамп змусив США відвернутися від Європи, але разом з тим створив нову потужну Європу, яка прагне до самостійності та більше не потребує Вашингтона у своїй волі.²

У той час **Європейські лідери дедалі рішучіше заявляють про необхідність посилення підтримки України та зміцнення обороноздатності Європи.** Вони також звертають увагу на ознаки зміни курсу США щодо України та політики у відносинах з Росією. Президент Франції **Еммануель Макрон** явно очолив цю тенденцію, коли напередодні позачергового саміту ЄС 6 березня наголосив, що агресія Росії проти України є прямою загрозою для Франції та всієї Європи, і вимагає негайної реакції. У своєму телезверненні, майже повністю присвяченому війні в Україні, він заявив: **«Якщо в Європі якась держава може безкарно вторгтися до іншої, тоді жодна країна не може бути впевнена у власній безпеці. Це означає кінець гарантій миру на континенті та панування права сильного».** Макрон закликав до подальшої підтримки України до того моменту, коли вона буде спроможна вести переговори з Росією про справедливий і стійкий мир. Він наголосив, що мир не може бути досягнутий за будь-яку ціну — не йдеться про капітуляцію чи тимчасове припинення вогню. **«Мир не може бути результатом падіння України. Він не може бути продиктований Росією»**, — підкреслив французький лідер.

Макрон також зазначив, що на тлі призупинення американської військової допомоги та напруженої зустрічі між президентами Зеленським і Трампом у Вашингтоні, можна говорити про зміну позиції США. Попри це, він заявив, що хоче вірити у подальшу підтримку Сполучених Штатів, однак Європа повинна бути готова діяти і без них, якщо буде потрібно.

Іншим лідером також є Прем'єр-міністр Великої Британії **Кір Стармер**, який нещодавно зустрівся з Дональдом Трампом у Вашингтоні, запевнив, що активно працює над збереженням трансатлантичного партнерства. Виступаючи 5 березня в парламенті, він заявив, що робить усе можливе, аби забезпечити спільну роботу США, Європи та України над досягненням довготривалого миру. Прем'єр-міністр Великої Британії також підтвердив готовність своєї країни взяти участь у гарантуванні безпеки України у разі досягнення миру. **«Я не стану вдаватися до деталей, але цілком згоден із тим, що в разі укладення миру для України повинні бути реальні гарантії безпеки, і Велика Британія готова відіграти в цьому свою роль»**, — наголосив він.

Повертаючись до Німеччини, де тривають переговори щодо формування нового уряду, лідери провідних партій оголосили про плани багатомільярдних інвестицій в оборонну сферу. Вони назвали це відповіддю на зростаючу загрозу свободі і миру в Європі. Канцлер **Фрідріх Мерц** заявив, що саме останні рішення з боку США спонукали Європу до активніших дій. За його словами, Німеччина разом з партнерами повинна терміново нарощувати оборонні спроможності, а фінансування оборони — як національної, так і союзницької — має бути негайно збільшене. Мерц підкреслив, що затягувати з ухваленням рішень, особливо бюджетних, більше не можна.

Повертаючись для важливої для Києва ініціативи іноземного контингенту, у грудні минулого року європейські лідери провели переговори з президентом Володимиром Зеленським щодо можливого введення західних військових на українську територію. Ідея, яка спочатку викликала застереження, поступово здобула підтримку в низці країн ЄС.

² Європа говорить про самостійну допомогу Україні і хоче “вірити, що США з нами”.06.03.2025.
<https://www.holosameryky.com/a/macron-europe/8000819.html>

Попередні напрацювання передбачають створення контингенту чисельністю від 100 до 150 тисяч військовослужбовців. Утім, деякі держави, зокрема Італія, Німеччина та Нідерланди, обмежені у можливостях розміщення військ за межами країни. **Польща, у свою чергу, обирає обережний підхід, прагнучи зберегти баланс у відносинах із Києвом.**

Міністр оборони Естонії Ханно Певкур заявив, що ініціатива перебуває на ранньому етапі обговорення. За його словами, перш ніж перейти до конкретики, партнери повинні чітко уявляти конфігурацію можливої лінії зіткнення. Свою позицію також висловив міністр оборони США Піт Гегсет. Він наголосив на важливості міжнародного нагляду за дотриманням умов перемир'я, однак застеріг, що для цього потрібні суттєві військові ресурси, до мобілізації яких європейські партнери поки не готові. Як раніше зазначав Гегсет, ***США та міжнародна спільнота зосереджені на досягненні миру через дипломатію.***

Разом з тим, успішна реалізація такого плану потребує підтримки з боку Сполучених Штатів. Без участі США європейські країни не здатні самостійно забезпечити необхідну логістику, транспортування та повітряне покриття. Таким чином, з одного боку дійсно ***Європа*** ще незрівняється із США у плані матеріальності як союзника, проте ***своєю пробудженою політичною волею, вона стоятиме за Україну та не даватиме США остаточно відвернутися від неї.***

Інші події в ЄС

Ле Пен засудили до домашнього арешту й заборонили участь у виборах-2027

01.04.2025

Французький суд засудив лідерку ультраправих Марін Ле Пен до 4 років в'язниці, з яких 2 – так званого "жорсткого терміну". Вона зможе відбувати покарання вдома з електронним браслетом.

Крім того, суд заборонив їй участь у виборах наступні п'ять років – це означає, що вона не зможе змагатись за посаду президента у 2027 році.

А ще їй доведеться сплатити штраф у розмірі 100 тисяч євро.

Європейська правда

Угорщина вирішила вийти з Міжнародного кримінального суду, повідомляє Szabad Europa

02.04.2025

За даними видання, міністр юстиції Угорщини Бенце Тужон на закритій зустрічі з послами оголосив минулого тижня, що Угорщина вийде з Міжнародного кримінального суду (МКС).

Нагадаємо, у середу ввечері прем'єр-міністр Ізраїлю Бін'ямін Нетаньягу прибуде до Угорщини й залишиться там з візитом до ранку неділі.

Нетаньягу зустрінеться з прем'єр-міністром Угорщини Віктором Орбаном, який у листопаді відхилив рішення Міжнародного кримінального суду про арешт ізраїльського прем'єр-міністра за ймовірні воєнні злочини в Газі.

Як відомо, Міжнародний кримінальний суд також видав ордер на арешт лідера РФ Володимира Путіна за воєнні злочини в Україні.

Речниця Єврокомісії Аніта Гіппер зазначила, що в Єврокомісії не отримували від Угорщини жодного офіційного сповіщення про наміри вийти з МКС.

Європейська правда

Україна і ЄС в рамках Ради асоціації підписали низку угод

09.04.2025

Серед іншого, підписали три фінансові угоди. Наприклад, угоду з Європейським інвестиційним банком, яка стосується відновлення водопостачання і водовідведення України.

Крім того, підписали угоду, згідно з якою Україна приєдналася до Договору про спільні закупівлі засобів медичного захисту.

Європейська правда

Парламент Фінляндії підтримав заборону росіянам купувати нерухомість

11.04.2025

Фінський парламент одноголосно схвалив пропозицію уряду країни щодо повної заборони на придбання нерухомості громадянами країн, які становлять загрозу нацбезпеці.

“Це рішення надсилає чіткий сигнал: ми не дозволимо підірвати Фінляндію”, – наголосив глава фінського Міноборони Антті Хяккянен.

За його словами, тепер уряд в окремій постанові визначить країни, що ведуть загарбницьку війну і можуть загрожувати національній безпеці Фінляндії.

Також Хяккянен повідомив, що готується законодавство, яке посилить засоби для втручання у вже придбану нерухомість.

Європейська правда

Суд у Франції дозволив примусове стягнення з РФ для компенсацій "Нафтогазу"

17.04.2025

Французький суд надав дозвіл на примусове виконання рішення Гаазького арбітражу щодо відшкодування Росією збитків, завданих "Нафтогазу" внаслідок окупації Криму, на 5 млрд доларів.

У межах цього процесу "Нафтогаз" вже зареєстрував обтяження на низку активів, що належать російській державі та розташовані у Франції, загальною вартістю понад 120 млн євро – що називають першим кроком до примусового виконання рішення арбітражу.

Європейська правда

Молдова може відкрити перший кластер у перемовинах з ЄС раніше за Україну

23.04.2025

Про це кореспондентці "Європейської правди" повідомили два члени дипломатичного корпусу в Брюсселі та один з посадовців ЄС, обізнаний з перебігом перемовин.

Співрозмовники "ЄвроПравди" зауважили, що Угорщина блокує просування перемовин про вступ України до Євросоюзу, і, якщо це продовжиться наступні кілька місяців, розглядається можливість відкриття першого кластера у перемовинах з Молдовою, не чекаючи на Україну.

Європейська правда

Франція офіційно звинуватила РФ у зламі кампанії Макрона у 2017 році

29.04.2025

Міністерство закордонних справ Франції заявило, що Росія несе відповідальність за низку кібератак проти країни за останні роки, включно зі зломом передвиборчої кампанії Емманюеля Макрона у 2017 році.

За даними французької влади, кібератаки проти країни здійснювала російська військова розвідка, а саме угруповання, відоме як АРТ28 (інша назва – Fancy Bear).

МЗС Франції каже, що з 2021 року російські хакери уразили близько десяти французьких установ – державні служби, приватні підприємства, а також спортивну організацію, пов'язану з організацією Олімпійських та Паралімпійських ігор 2024 року.

Європейська правда

Зовнішня та безпекова політика України

- *АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ: Пропозиція Трампа про припинення війни як "аншлюз" України: без територій, без гарантій безпеки і без справедливого та тривалого миру.*

Фото: AP

Нещодавно адміністрація Дональда Трампа офіційно відмовилася від подальших спроб укласти мирну угоду між Україною та Росією, пояснивши це відсутністю «чітких ознак прогресу». Державний секретар Марко Рубіо та спецпосланник Стів Віткофф залишили переговорний процес, фактично визнавши провал так званого «семипунктового плану», що передбачав серйозні поступки з боку Києва. Українська влада, зокрема президент Володимир Зеленський і віцепрем'єр Юлія Свириденко, чітко дали зрозуміти: **Україна не капітулює, не визнає Крим російським і не погодиться на збереження нинішньої лінії фронту як базової для миру.**

Те, що команда Трампа назвала «мирною ініціативою», в Україні та Європі сприймається як прикриття для реалізації інтересів Росії. Путін, напередодні переговорів у Лондоні з представниками США, Великої Британії, Франції та Німеччини, зробив публічну заяву про готовність до прямих переговорів з Україною, але водночас виключив будь-який діалог із В.Зеленським. У ніч після чергової заяви про бажання миру Москва завдала масованого ракетного удару по Києву, вбивши щонайменше 12 людей. Це вкотре підтвердило сумнівну щирість намірів Кремля.

Реакція Заходу була показовою. Новий канцлер Німеччини Фрідріх Мерц, Франція та Велика Британія оголосили про готовність посилити постачання Україні ракет великої дальності, таких як Taurus, SCALP і Storm Shadow. Ці дії стали відповіддю не лише на агресію Росії, але й на розчарування європейців з приводу непослідовної позиції Вашингтона. Водночас зростає військова допомога й з інших напрямків — наприклад, Японія погодилася надавати українській розвідці супутникові знімки з SAR-радарми, що свідчить про розширення кола підтримки України за межами НАТО.

Самі дії Трампа виглядають радше як спроба укласти вигідну для США та Росії бізнес-угоду під виглядом миру. Стів Віткофф відверто заявив, що така угода мала б «створити стабільність» через комерційне партнерство США й РФ. Трамп, зі свого боку, відкрито писав у соцмережах про очікуване збагачення обох країн після досягнення угоди — і роздратовано звинуватив Зеленського у зриві процесу, коли той відмовився від нав'язаної капітуляції. Це викликало хвилю критики, зокрема тому, що Росія на той момент продовжувала завдавати ударів по цивільних цілях і не демонструвала жодної готовності до чесного компромісу.

Військова ситуація на фронті також суперечить наративу Трампа. За свідченням американського генерала Крістофера Каволі, **Україна не програє, а навпаки — ефективно стримує російські наступи і завдає глибоких ударів по тилових об'єктах РФ, зокрема складах боєприпасів і заводах з виробництва дронів.** Понад 945 тисяч втрат серед російських військових станом на квітень і атаки на об'єкти в Татарстані та поблизу Москви говорять про зростаючі можливості ЗСУ навіть у складних умовах.³

Це все лише підкреслює, що пропозиція Трампа не мала на меті стійкий мир, а була політичним і економічним маневром у власних інтересах. У цьому контексті відмова Зеленського виглядала не як емоційний жест, а як стратегічне рішення, спрямоване на збереження суверенітету України. Путін, у свою чергу, скористався цим, аби подати Київ як сторону, що *«не хоче миру»*, сподіваючись підірвати західну підтримку. Але ефект виявився протилежним: *Європа ще більше згуртувалася, а Україна довела, що не піддається тиску — ані російському, ані американському, коли той суперечить національним інтересам.*

У квітні 2025 року президент США Дональд Трамп зробив чергову заяву, яка викликала гучний резонанс в Україні та серед союзників по НАТО: він висловив переконання, що президент Володимир Зеленський нібито готовий поступитися Кримом Росії заради припинення вогню. На запитання журналістів у Бедмінстері, Нью-Джерсі, чи вважає він, що український лідер згоден «віддати» Крим, Трамп безапеляційно відповів: «О, я думаю, що так», посилаючись на коротке обговорення цього питання під час нещодавньої зустрічі у Ватикані. Ця заява прозвучала на тлі неофіційних повідомлень про американський мирний план, згідно з яким Вашингтон пропонує заморозити лінію фронту й визнати російський контроль над Кримом в обмін на припинення бойових дій.

Реакція Києва була різкою. Зеленський одразу нагадав про «Кримську декларацію», ухвалену саме за першої каденції Трампа в 2018 році, в якій США прямо заявляли про невизнання анексії Криму і зобов'язання відстоювати територіальну цілісність України. Ця декларація була тоді відповіддю на дії Росії, яка у 2014 році окупувала півострів, порушивши основоположний міжнародний принцип — неприпустимість силового перегляду кордонів.⁴

Трамп, у відповідь на заяву Зеленського, заявив у своїй соціальній мережі, що саме така риторика українського президента *«ускладнює врегулювання конфлікту»*. Ці слова стали продовженням його неодноразових спроб представити себе єдиним лідером, здатним швидко припинити війну — хоча конкретні механізми цього «врегулювання» дедалі більше виглядають як спроба примусити Київ до поступок, які є неприйнятними як з точки зору українського суспільства, так і міжнародного права.

Росія, у свою чергу, активно використовує ці сигнали, щоб посилити тиск на Україну і міжнародну спільноту. Вона формально заявляє про готовність до

³ ПОГЛЯД: Поганий день Трампа в Лондоні.25.04.2025. <https://www.kyivpost.com/uk/opinion/51473>

⁴ Трамп заявив, що Зеленський готовий віддати Крим Росії у межах мирної угоди.28.04.2025. <https://www.radiosvoboda.org/a/news-trump-zelenskyj-krym/33398675.html>

переговорів, але насправді продовжує бойові дії і посилює обстріли українських міст. Попри заявлену анексію чотирьох регіонів — Донецької, Луганської, Запорізької і Херсонської областей — Москва не має повного контролю ні над одним із них. Водночас Кремль демонструє готовність до дипломатичних маневрів, насамперед для виграшу часу, а не для реального миру — що підтверджують як нові атаки на цивільну інфраструктуру, так і риторика російських чиновників, які неодноразово заявляли, що **припинення вогню на нинішній лінії фронту неприйнятне для Москви.**

На цьому тлі заяви Трампа про «*комерційні можливості*» для США та Росії після укладення угоди, яка би передбачала фактичне визнання захоплених територій, сприймаються як грубе нехтування суверенітетом України. Вони також суперечать позиції більшості європейських союзників США, які вважають, що будь-який мир має ґрунтуватися на принципах міжнародного права, а не диктатові агресора.

Озвучена Сполученими Штатами ідея створення **30-кілометрової демілітаризованої зони на півдні України** викликала неоднозначну реакцію в українському суспільстві та серед експертів. Хоча офіційний Київ наразі не підтвердив готовність до такого кроку, американський спецпредставник Кіт Келлог у телеєфірі заявив, що Україна нібито не заперечує проти тимчасового відведення військ на 15 кілометрів з обох боків. Мета цього кроку — створити буферну зону, яку контролюватиме міжнародна коаліція, та запровадити 30-денне припинення вогню з можливістю продовження.

Проте українські аналітики та військові експерти висловлюють скепсис. Вони нагадують, що аналогічні спроби розведення сил у період АТО та ООС, наприклад у Золотому-4, не тільки не зупинили війну, але й створили додаткові ризики для українських військових і мирного населення. Як зазначає Дмитро Жмайло з Українського центру безпеки та співпраці, відведення сил справді іноді потрібно — для ефективного застосування дронів і артилерії. Але це має відбуватись на умовах українського командування, а не в межах незахищеної «сірої зони», яку Росія може легко використати для наступу.

Занепокоєння викликає і питання контролю над зоною. Кремль навряд чи погодиться на присутність сил НАТО або військових країн Заходу, а участь проросійських спостерігачів для України є неприйнятною. Ситуацію ускладнює також відсутність чітких гарантій відповідальності у разі порушення режиму тиші. Експерти вважають, що ***Росія може використати перемир'я для перегрупування і нового удару, що вже було не раз у минулому.***

Водночас ініціатива Келлога демонструє, що переговорний процес триває, і США намагаються шукати хоч якісь технічні моделі деескалації. Політолог Володимир Фесенко звертає увагу, що наразі йдеться радше про елемент дипломатичної гри, ніж про реальну домовленість. США та Україна ще раніше узгодили ідею короткого припинення вогню, але питання контролю, безпеки та міжнародної присутності досі залишаються відкритими.

Загалом більшість експертів доходять до висновку, що демілітаризована зона як інструмент тимчасового перемир'я є надто ризикованою ініціативою в поточних умовах — передусім через невірогідність чесної гри з боку Росії, на що й натякає історичний досвід України з 2014 року. Усе це зводиться до головного питання: ***чи є ще простір для компромісів, які не стануть поступкою агресору?***

Оприлюднені деталі американських мирних ініціатив, обговорюваних 17 квітня в Парижі, свідчать про послідовне зміщення акцентів у політиці Вашингтона в бік так званого «*реалістичного підходу*» до врегулювання війни Росії проти України. За інформацією Bloomberg, США запропонували варіант мирної угоди, який фактично

означає заморожування конфлікту, збереження окупованих територій під контролем РФ і, в перспективі, послаблення санкцій проти Москви в разі тривалого припинення вогню. При цьому, питання вступу України в НАТО навмисно виключено з порядку денного.

Незважаючи на те, що такі пропозиції не є остаточним варіантом і мають бути погоджені з Києвом, сама їхня суть викликає глибоку стурбованість як в Україні, так і серед частини її європейських партнерів. У словах високопосадовців простежується намагання балансувати між «припиненням бойових дій» і визнанням геополітичної поразки, яка може стати небезпечним прецедентом для світового порядку. Схоже, що США сподіваються на контрольоване заморожування конфлікту з поступовим поверненням до дипломатії, водночас залишаючи за Росією території, окуповані внаслідок агресії, що прямо суперечить міжнародному праву.

Україна ж, зі свого боку, неодноразово наголошувала, що не прийме мирних сценаріїв, які передбачають територіальні поступки. Анналена Бербок, глава МЗС Німеччини, також заявила, що немає сенсу «заморожувати» конфлікт, як це було раніше — війна триває, і лінія фронту є нестабільною. Генерал Бен Годжес прямо попереджає, що спроба **перетворити російсько-українську війну на заморожений конфлікт** лише дасть Кремлю час для підготовки наступної фази агресії.

Ще більш тривожним виглядає той факт, що деякі представники команди Трампа, серед них Стів Віткофф, публічно ставлять під сумнів цінність утримання українських регіонів, якщо вони є російськомовними, — така риторика перегукується з кремлівськими тезами й ставить під загрозу базові принципи територіальної цілісності. Водночас заява Зеленського про те, що для деокупації частини територій доведеться шукати компроміс, відображає розуміння політичної реальності та тиску, під яким опинилася українська влада.

Можна припустити, що США випробовують реакцію союзників і Києва, м'яко готуючи ґрунт для переговорного процесу. Але такий сценарій передбачає фактичне **«заморожування несправедливості»**, і тому будь-які **поступки мають супроводжуватись потужними гарантіями безпеки та незмінною підтримкою суверенітету України.** У протилежному разі — це буде не мир, а пауза перед новою війною.

Україна-Туреччина

Андрій Сибіга провів зустріч з міністром закордонних справ Туреччини Хаканом Фіданом

03.04.2025

Міністр закордонних справ України Андрій Сибіга: "Я поінформував свого турецького друга Хакана Фідана про результати українсько-американських зустрічей, мирні зусилля та поточну ситуацію на фронті.

Україна прагне миру більше, ніж будь-хто інший, і ми довели це конкретними кроками. Росія, з іншого боку, відмовляється відповідати взаємністю, демонструючи, що вона є єдиною перешкодою на шляху до миру.

Ми обговорили важливу роль Туреччини у підтримці миру і безпеки в Чорноморському регіоні, а також у майбутній інфраструктурі безпеки."

МЗС України

Україна-США

Андрій Сибіга провів зустріч з державним секретарем США Марком Рубіо

03.04.2025

Міністр закордонних справ України Андрій Сибіга: "Я зустрівся з Марком Рубіо в штаб-квартирі НАТО і підтвердив рішучу відданість України мирним зусиллям. Ми вітаємо лідерство США в цьому питанні.

Україна повністю віддана миру і зробила конкретні безумовні кроки для його досягнення, в той час як Росія продовжує зволікати. Я також поінформував свого колегу про нещодавні порушення Росією енергетичного перемир'я.

Окремо я підтвердив зацікавленість України у розвитку взаємовигідного інвестиційного співробітництва та співпраці у сфері видобутку корисних копалин зі Сполученими Штатами як міцного підґрунтя для поглиблення нашого двостороннього партнерства.

Ми також обговорили наступні українсько-американські контакти."

МЗС України

Україна-Мозамбик

Андрій Сибіга провів зустріч з міністеркою закордонних справ Мозамбіку Марією дос Сантос Лукас

11.04.2025

Міністр закордонних справ України Андрій Сибіга: "Я мав гарну зустріч з міністеркою закордонних справ Мозамбіку Марією дос Сантос Лукас.

Нещодавно ми відкрили посольство України в Мапуту, продемонструвавши, що ми цінуємо наші відносини і хочемо їх розширювати.

Я ціную рішення призначити посла Мозамбіку в Німеччині, а не посла в Росії, послом за сумісництвом в Україні.

Ми підтвердили взаємну зацікавленість у розвитку взаємовигідних двосторонніх зв'язків у всіх сферах співробітництва, з особливим акцентом на сільське господарство, діджиталізацію, освіту та технології.

Я поінформував колегу про кроки України на шляху до миру та наголосив на важливості підтримки Мозамбіком наших мирних зусиль.

Я запропонував провести наступний раунд політичних консультацій найближчим часом, а також запросив колегу відвідати Україну з візитом у зручний для неї час."

МЗС України

Україна- Молдова

Андрій Сибіга провів зустріч з міністром закордонних справ Молдови Міхаєм Попшоєм

12.04.2025

Міністр закордонних справ України Андрій Сибіга: "Завжди приємно поспілкуватися з моїм молдовським колегою та другом Міхаєм Попшоєм. Ми обговорили двостороннє економічне співробітництво, енергетичну безпеку та регіональну стабільність. Україна та Молдова продовжують тісно співпрацювати на нашому спільному шляху до вступу в ЄС."

МЗС України

Україна-Франція

Андрій Сибіга провів зустріч з міністром Європи та закордонних справ Франції Жаном-Ноелем Барро

26.04.2025

Міністр закордонних справ України Андрій Сибіга: « Радий був поспілкуватися з Міністром Європи та закордонних справ Жан-Ноелем Барро після зустрічі наших лідерів та обговорити мирний процес за результатами наших переговорів у Лондоні. Я відзначив успішне головування Франції в Раді Безпеки ООН - ми скоординували наступні кроки. Франція твердо стоїть на нашому боці і ми це дуже цінуємо».

МЗС України

Джерело: Армія FM

■ Зміни на фронті

Зміни на фронті:

Тренд: *На фоні перемовин про перемир'я Росія продовжує наступальні дії готуючись до поновлення широкомасштабної наступальної кампанії*

Тактика “тисячі порізів” демонструє свою ефективність: ворог повільно просувається по всьому фронту.

Росія передислокувала підрозділи 68-го армійського корпусу та 58-ї загальновійськової армії зі Запорізької області й району Курахового до району Торецька щоб ліквідувати український виступ на південний захід від Торецька і створити плацдарм для подальшого просування на Костянтинівку та спроб оточення Мирнограда і Покровська.

На Сумському напрямку війська РФ просунулися до центральної частини Локні на півночі Сумської області, а також просунулися на східну околицю Вовчанська у Харківській області.

На Куп'янському напрямку росіяни незначно просунулися до північно-східної околиці Дворічної (на північний схід від Куп'янська), російські атаки відбувались поблизу Глушківки, біля Синьківки та біля Степової Новоселівки. Бої тривають на півночі області та на Куп'янському напрямку.

На Лиманському напрямку, але підтверджених даних про просування з боку російських окупантів не було.

У Генштабі ЗСУ інформували про російські атаки поблизу Колодязів та в напрямку Рідкодуба і Нового Миру

На Торецькому напрямку війська РФ просунулися в південній частині Нової Полтавки (на захід від Торецька). Російські атаки відбуваються поблизу Торецька, біля Диліївки, Щербинівки та Нової Полтавки, а також поблизу Малинівки, Кримського, Єлизаветівки та в напрямку Романівки.

На Покровському напрямку окупанти ведуть штурм невеликою кількістю піхоти на мотоциклах за підтримки мототехніки та безпілотників біля Лисівки, Котлиного, Звірового, Новосергіївки та Удачного.

На Новопавлівському напрямку російські атаки продовжуються поблизу Новоолександрівки, біля Надіївки та Котлярівки, біля Троїцького.

На Курахівському напрямку війська РФ просунулися на північний захід від н.п. Роздольне (на південний захід від Курахового), також російські атаки продовжувалися поблизу Костянтинополя, Андріївки, Багатири, Олексіївки та в напрямку Отрадного.

На Запорізькому напрямку, але там просування росіян не фіксується. У Генштабі ЗСУ інформували про російські атаки біля Степового, Кам'янського та Щербаків. Російські окупанти в найближчій перспективі намагатимуться прорвати оборону ЗСУ в Запорізькій області та форсувати Дніпро на Херсонщині

Очевидно, Росія і далі продовжуватиме наступ на території України і в короткостроковій перспективі має кілька цілей. У найближчій перспективі противник буде зосереджувати увагу, щоб вийти на адміністративні кордони Луганської та Донецької областей для створення буферної зони, як вони її називають, на території України, вздовж кордонів у Харківській та Сумській областях. З високою ймовірністю будуть намагатися пробити оборону на Запорізькому напрямку. І з великою ймовірністю будуть розвивати наступ з форсуванням водної перешкоди в Херсонській області, як зазначив Павло Паліса.⁵

■ **Військова допомога**

Німеччина. передала Україні новий пакет військової допомоги. До нього увійшли, зокрема, ракети для систем протиповітряної оборони IRIS-T. Про це йдеться в оновленому переліку наданої зброї, який опубліковано на сайті німецького уряду. Так, українські захисники отримають ще 66 броньованих транспортних засобів із захистом від мінної засідки (MRAP), 4 машини кінетичного захисту та 3 колісні гаубиці Zuzana-2.

До переліку виділеної допомоги також увійшли:

- неназвана кількість боєприпасів для танків Leopard-2;
- біля 40 тисяч снарядів для САУ Gepard;

⁵ Юлія Шевченко. Намагатимуться пробити оборону: Паліса назвав основні цілі ЗС РФ в найближчій перспективі. 13 травня 2025. <https://focus.ua/uk/voennye-novosti/705784-nastup-rf-okupanti-namagatimutsya-prorvati-oboronu-v-zaporizkiy-oblasti>

- 27 тисяч артилерійських боєприпасів калібру 155 мм;
- 1 тисяча артилерійських боєприпасів калібру 122 мм;
- 70 розвідувальних БПЛА VECTOR та запчастини до них;
- 150 БПЛА HF-1;
- 20 наземних безпілотників;
- 6 броньованих машин для евакуації Bergepanzer-2 та запчастини до них;
- 4 машини розмінування WISENT-1 та запчастини до них;
- 2 плуги для розмінування;
- 41 наземна радіолокаційна станція спостереження;
- 917 протитанкових гармат RGW 90;
- штурмові гвинтівки G3;
- 800 штурмових гвинтівок МК 556.

Італія передасть Україні близько 400 списаних бронетранспортерів M113. Техніка надійде в межах 11-го пакета допомоги,

■ *Росія: внутрішні та зовнішні виклики*

Тренд: *Перемир'я як засіб забезпечення продовження війни Росією*

Росія неодноразово порушувала перемир'я, які були досягнуті протягом 11 років війни, і це є частиною її стратегії ведення війни. Політолог Роман Безсмертний зазначив, що для Росії перемир'я — це лише інструмент, а не спроба мирного врегулювання, і вони використовуються для переозброєння, маніпулювання та прикриття диверсій. За словами дипломата, Росія не дотримувалася жодного перемир'я, і навіть коли проводились переговори, вона завжди порушувала домовленості. Це, за його словами, є стратегічною частиною російської війни, і ці тактики спрямовані не тільки на зміцнення військових позицій, але й на вплив на міжнародну політику, зокрема на США. Безсмертний також зазначає, що Путін використовує подібні заяви про перемир'я, щоб ввести в оману західних лідерів, особливо Дональда Трампа, і створює видимість готовності до переговорів, яка насправді не відповідає реальним намірам Кремля.⁶

Так, під час "Великоднього перемир'я" росіяни фактично готувалися до подальших наступальних дій. Вони проводили розмінування, евакуацію пошкодженої техніки, ротацію військ і підготовку до штурмів, а також постачали боєприпаси та техніку. Тим часом російська артилерія постійно обстрілювала українські позиції, і було зафіксовано застосування дронів.

Чи можна це назвати "перемир'ям"? Навряд чи. Тепер Путін пропонує ще одне перемир'я на три дні, але це тільки дасть змогу російським військам підготуватися до великого наступу, який планується на кінець травня 2025 року. Вони будуть використовувати цей час для того, щоб накопичити техніку, боєприпаси і ресурси на передовій, створюючи умови для швидкої атаки.

Це вражає на фоні заяв російських високопосадовців, зокрема Сергія Лаврова, який наголошує, що єдиним пунктом, який Росія готова обговорювати, є питання щодо

⁶ "Перемир'я" - це ведення Росією війни в інший спосіб, - Безсмертний.03.05.2025. <https://espreso.tv/viynaz-rosiyeu-peremirya-tse-vedennya-rosiyeu-viyni-v-inshiy-sposib-bezsmertniy>

НАТО, а всі інші вимоги — непорушні. Виходить, що Росія не прагне до миру, а тільки використовує перемир'я, щоб продовжити агресію та захоплення нових територій.

Експерти, опитані «Голосом Америки», зазначили, що реакція Кремля на пропозицію США та України щодо 30-денного припинення вогню була прогнозованою і відповідає типовій тактиці Росії в переговорах. Більшість фахівців вважає, що адміністрація Трампа намагатиметься тиснути на Путіна, щоб той погодився на більш прийнятні для України умови.⁷

Нещодавно Володимир Путін заявив, що Росія погоджується з пропозицією про 30-денне припинення вогню, *"але є певні нюанси"*. "Росія готова до припинення вогню, але лише за умов, що це призведе до довгострокового миру і усунення причин кризи. Росія підтримує перемир'я, але є деталі, зокрема щодо Курської області", — сказав Путін на прес-конференції після зустрічі з Олександром Лукашенком.

Путін пояснив, що ці 30 днів Україна може використати для зміцнення своїх позицій, адже на даний момент російська армія, за його словами, "наступає майже на всіх фронтах". Він також наголосив, що питання верифікації режиму вогню на всій лінії фронту є складним, і висловив готовність поговорити з Трампом щодо цієї пропозиції.

Як повідомляє «Голос Америки», Дональд Трамп сподівається, що Росія ухвалить правильне рішення в напрямку припинення війни з Україною. На пресконференції 13 березня Трамп заявив, що "дуже серйозні розмови" з Путіним та іншими тривають.⁸ "Наші представники ведуть серйозні розмови з Росією. Україна погодилась на припинення вогню, і ми сподіваємося, що Росія зробить те ж саме", — сказав Трамп. Трамп зазначив, що отримує позитивну інформацію від представників у Росії, хоча поки не можна робити висновки до остаточних результатів. Насправді відповідь Путіна є частиною стратегії, яка має на меті затягнути переговори з США та Україною, дозволяючи Росії продовжувати атаки, вважає Пітер Доран з Фонду захисту демократій.

"Путін демонструє підтримку припинення вогню на 30 днів, але наполягає на обговоренні нюансів, щоб затягнути час і відволікти увагу, поки Росія продовжує атакувати Україну", — зазначає Доран. Девід Креймер, колишній високопосадовець Держдепартаменту США, пояснив, що причиною конфлікту є вторгнення Путіна в Україну. Він також вказує, що Путін міг би припинити війну, але його цілі значно ширші. "Для Путіна вирішення конфлікту означає зміну керівництва в Україні, визнання окупованих територій, нейтралітет України, демілітаризацію та відсутність європейських військ. Американці мають відхилити ці вимоги і продовжувати тиск на Росію", — підкреслив Креймер.

"Путін говорить, що готовий до перемир'я, але лише після того, як Росія отримає контроль над ситуацією на фронті", — вказав Гербст. Експерт Метью Бойз із Інституту Гудзона вважає, що Росія використовує тактику "добрий поліціант – поганий поліціант". Відповідно до цієї стратегії, Путін демонструє готовність до переговорів, а його радник відкидає пропозицію про перемир'я. У контексті політичних коливань в американській адміністрації та продовження війни Росії, яка ведеться на виснаження, варто усвідомлювати, що немає сприятливих варіантів розвитку подій. Ще складніше визначити, що може змусити Росію припинити свою агресію.

⁷ "Типова російська тактика". Експерти США про позицію Путіна та подальші переговори щодо закінчення війни. 13.03.2025. <https://www.holosameryky.com/a/eksperty-pro-pozyciu-putina-ta-peregovoty-/8009848.html>

Вимоги до України зростають – вони включають визнання територій, що наразі окуповані, як "російських". Проте навіть якщо Україна зробить офіційні поступки щодо людей чи територій, це не гарантує припинення війни та не застрахує від нових атак. До того ж, так зване "перемир'я", яке передбачає "квазі-правові" територіальні компроміси з української сторони, дуже ймовірно призведуть до подальшої деградації міжнародного

права та безпеки. Такий "мир" стане лише умовним "наперовим щитом", за яким приховуватиметься нова війна та панування "права сили".

В глобальному контексті це відкриває шлях до нових війн і територіальних конфліктів, а для України – до **внутрішньої дестабілізації**. Для Європи це також може означати суттєве загострення безпекових загроз. Мир, який не буде справедливим і безпечним для нас, стане прикладом для інших країн, що перебувають у конфліктах. У такому випадку буде панувати тільки одне правило – **правило сили**. **Українська ситуація стане тестом для Європи та міжнародних організацій щодо їхньої здатності до самозбереження.**⁹

Будь-які домовленості про мир, які передбачають відмову від територій, зокрема Криму та Севастополя, не будуть сприйняті українським суспільством та армією. Це може призвести до нових ліній напруги і дестабілізувати ситуацію в Україні. Крім того, під час потенційного "перемир'я" Росія може спробувати розхитати країну і перетворити її на сучасну Грузію з антиєвропейським політичним курсом.

"Безпечний мир", означає прийняття рішень, що відповідають інтересам суспільства і сприяють розвитку України, її європейській інтеграції та стратегічному вибору. У позитивних сценаріях критичну роль відіграють міжнародні гарантії безпеки, оскільки без них мова йтиме тільки про умовний мир, який залишає загрози нових втрат.¹⁰

Якщо міжнародна спільнота погодиться на визнання Криму російським, це відкриє можливість для подальших агресій у Європі. Країни Балтії, Польща та інші можуть опинитися під загрозою. Така ситуація матиме далекосяжні наслідки для стабільності в Європі та в світі.

В ЄС і НАТО нині триває стратегічна невизначеність щодо того, як досягти миру та забезпечити його гарантії. Водночас внутрішні політичні кризи та економічні проблеми партнери ставлять на перше місце.

Західні країни не мають чіткої стратегії щодо майбутнього Росії, хоча її політика матиме вплив не лише на Україну, але й на ситуацію в регіоні.

Прогнози щодо швидкого розпаду Росії малоімовірні, оскільки імперський наратив глибоко вкорінений у її суспільстві. Навіть зміна керівництва не гарантує зміни політичного курсу країни.

Тим не менше, **попри всі труднощі, українське суспільство зберігає стійкість і готовність боротися за справедливість і відновлення**. Як показує соціологічне дослідження, кількість людей, готових до тривалого опору, вдвічі перевищує тих, хто не готовий. Таким чином, стійкість суспільства є важливою складовою боротьби, яка не менш важлива за новітнє озброєння. **Без міжнародних гарантії для України світ стане місцем, де війна стане нормою, а мир – лише перервою перед новими катастрофами.**

¹⁰ Мир без гарантії безпеки для України – це нова війна: хто наступний?06.03.2025.
<https://www.pravda.com.ua/columns/2025/05/9/7511205/>